

Lillesand bilopphogging DA

Moen

4790 LILLESAND

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2015/2798 / FMAAINO

Dato
24.06.2015

Tilsynsrapport - Lillesand bilopphogging DA - Biloppsamlingsplasser landsomfattende tilsynsaksjon 2015

Rapportnummer: 2015.018.I.FMAA

Hensikten med tilsynet

Fylkesmannen i Aust-Agder kontrollerte Lillesand bilopphogging DA den 20.5.2015. Hensikten med tilsynet var å kontrollere om virksomheten overholdt gjeldende krav fastsatt i, eller i medhold av forurensningsloven. Dette tilsynet var en del av en landsomfattende kontrollaksjon av biloppsamlingsanlegg gjennomført av Fylkesmannen, i samarbeid med Miljødirektoratet.

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Polis Zaia Polis
Gihad Khalil Abdulqader

Fra Fylkesmannen: Lillian Raudsandmoen
Ildikó Nordensvan

Fra Arbeidstilsynet: John Jacobsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten beskriver resultater fra inspeksjonen. Hovedtema for kontrollen var miljøsanering av kasserte kjøretøyer, håndtering av farlig avfall samt virksomhetens internkontrollsystem. Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen to uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Fylkesmannen avdekket 7 avvik under inspeksjonen:

1. Virksomheten overskrider tillatelsens ramme for antall lagrede kasserte biler på området.
2. Uforsvarlig lagring av ikke-sanerte kjøretøy utenfor fast dekke, med fare for lekkasje og forurensning til omgivelsene.
3. Lillesand bilopphogging lagrer kasserte biler utenfor virksomhetens område.
4. Renhold av fast dekke er ikke tilfredsstillende.
5. Virksomhetens driftsrutiner for oljeutskilleren er ikke tilfredsstillende.
6. Virksomhetens håndtering av farlig avfall er ikke tilfredsstillende.
7. Lillesand opphogging har mangelfull internkontroll mht. risikovurderinger og avviksbehandling.

Fylkesmannen ser spesielt alvorlig på avvik 1, 2, 3 og 4. Vi anser derfor at det er nødvendig å følge opp tilsynet særskilt og ev. avholde tilsyn på nytt.

Vi ber virksomheten om en skriftlig bekreftelse innen **31. august 2015** på hvordan avvikene er rettet. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Vi takker for god mottagelse og samarbeid på kontrolldagen.

Med hilsen

Lillian Raudsandmoen
rådgiver

Ildikó Nordensvan
seniorrådgiver

Kopi av rapporten sendes til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	Lillesand
Arbeidstilsynet	Postboks 4720 Sluppen	7468	TRONDHEIM

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.

1 Informasjon om virksomheten

Ansvarlig enhet: Lillesand bilopphogging DA	
Organisasjonsnr (underenhet): 890 797 652	Eies av: 990 625 107
Telefon: 91 12 22 30	

Kontrollert anlegg

Navn: Lillesand bilopphogging	Anleggsnr: 0926.0028.02
Besøksadresse: Moen 4790 Lillesand	
Kommune: Lillesand	Anleggsaktivitet: Kasserte kjøretøy

2 Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Tilsynet var uvarslet.

Aksjonen er en videreføring av tilsvarende aksjoner i 2005 og 2011, og et formål med aksjonen er å undersøke hvordan bransjen har utviklet seg med hensyn på overholdelse av sentrale miljøkrav i løpet av de siste 10 årene.

Hovedtema for kontrollen var:

- Miljøsanering
- Forsøpling og forurensning til omgivelser,
- Fast dekke
- Oljeutskiller
- Håndtering av farlig avfall
- Internkontroll, herunder avviksbehandling og miljørisikoanalyse.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

3 Definisjoner

Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

4 Oppfølging etter kontrollen

Lillesand bilopphogging DA plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Lillesand bilopphogging DA innen 31. august 2015 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmaapost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Aust-Agder, miljøvernavdelingen.

5 Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varslers herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73.) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på hvordan avvikene er rettet innen 31. august 2015. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 4 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Aust-Agder, miljøvernavdelingen.

6 Vedtak om kontrollgebyr

Fylkesmannen er pålagt å kreve gebyr for gjennomførte inspeksjoner i virksomheter etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriftens kap. 39 "Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven". Lillesand bilopphogging er en virksomhet med tillatelse og plassert i risikoklasse 3 ved denne kontrollen. Dette innebærer at Lillesand bilopphogging DA skal betale kr 12 200,-, i gebyr for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-6.

Miljødirektoratet vil oversende faktura med innbetalingsblankett.

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet, og sendes via Fylkesmannen i Aust-Agder. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyr må derfor betales selv om klagen er under behandling.

7 Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten. (jf. offentligloven).

8 Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Lillesand bilopphogging overskrider tillatelsens ramme for antall lagrede kasserte biler på området.

Avvik fra: Tillatelse av 3.2.2010, punkt 1.1 og 2.1.3

Kommentar:

Fylkesmannen observerte mer enn 400 biler på virksomhetens område. Virksomheten oppbevarer i tillegg biler/bilvrak på naboeiendommen (se også avvik 3).

I tillatelsen er det satt ramme for lagring av 150 upressa miljøsanerte bilvrak og 25 ikke-miljøsanerte bilvrak samtidig på plassen. Rammen for lagrede bilvrak var også avvik i 2013, og Fylkesmannen ser derfor dette avviket som alvorlig.

Oppfølging:

Lillesand bilopphogging må forbedre rutine for regelmessig pressing og videresending av bilvrak.

Avvik 2: Uforsvarlig lagring av ikke-sanerte kjøretøy utenfor fast dekke, med fare for lekkasje og forurensning til omgivelsene.

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 4, vedlegg 1
Forurensningsloven § 7
Tillatelse av 3.2.2010 pkt. 2.1.3 pkt. III.

Kommentar

Virksomheten har ikke forsvarlig system for plassering/oppbevaring av bilvrak, og heller ikke oversikt over hvilke bilvrak som er miljøsanerte. Både miljøsanerte og ikke-miljøsanerte biler sto blandet utenfor fast dekke. Under tilsynet observerte Fylkesmannen også ikke-miljøsanerte biler på bakken som var svært skadete og dermed utgjorde forurensningsfare til grunnen.

Oppbevaring av bilvrak ved Lillesand bilopphogging (Bilder er tatt av Fylkesmannen den 20. 5.2015)

Det er krav om at oppbevaring og behandling av bilvrak skal gjøres forsvarlig slik at aktiviteten ikke medfører forurensning. Videre står følgende i tillatelsen (pkt. 2.1.3 pkt. III.):

Der hvor det plukkes deler eller kjøretøyet utsettes for annen ytre påvirkning som medfører fare for forurensning, må det være fast dekke. Kjøretøy som er særlig skadet eller av andre årsaker utgjør en forurensningsfare må lagres på et sted med fast dekke.

Oppfølging:

Virksomheten må etablere et system for mottak og lagring av miljøsanerte og ikke-miljøsanerte bilvrak. Det skal tydelig fremkomme hvilke bilvrak som er miljøsanerte og ikke-miljøsanerte. Skadete ikke-miljøsanerte biler skal lagres på fast dekke.

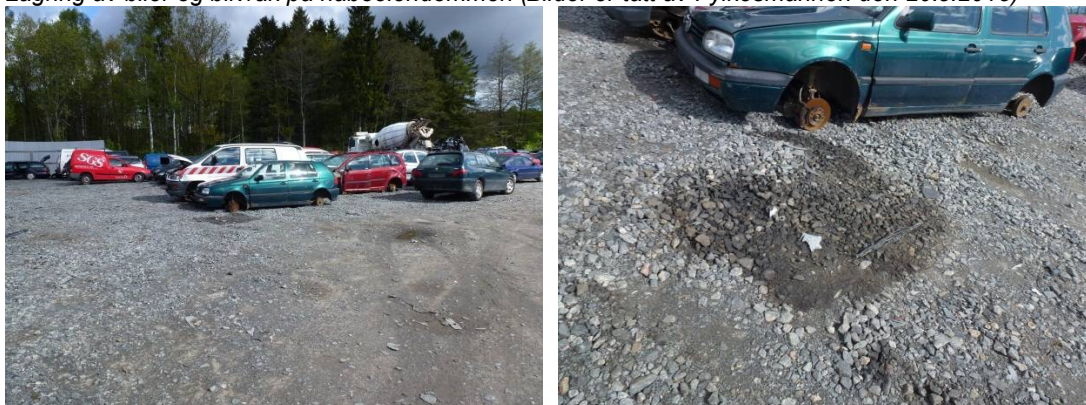
Avvik 3 Lillesand bilopphogging lagrer bilvrak utenfor gjerdet og på naboeiendommen.

Avvik fra: Tillatelse av 3.2.2010, se også punkt 1.1 i tillatelsen.
Forurensningsloven § 7

Kommentarer:

Lillesand bilopphogging benytter naboeiendommen for salg av biler og lagring av bilvrak (både miljøsanerte og ikke-miljøsanerte). Det sto i tillegg bilvrak utenfor inngjerdingen.

Lagring av biler og bilvrak på naboeiendommen (Bilder er tatt av Fylkesmannen den 20.5.2015)

Tillatelse av 3.2.2010 gjelder for eiendommene gnr/bnr 30/50 og 30/56 i Lillesand kommune. Lillesand bilopphogging har ikke tillatelse til mottak og oppbevaring av bilvrak på naboeiendommen (gnr/bnr 30/125) og utenfor gjerdet.

Oppfølging:

Lillesand bilopphogging må fjerne de kasserte kjøretøyene fra grusplassen på naboeiendommen og utenfor inngjerdingen.

Avvik 4: Renhold av fast dekke er ikke tilfredsstillende

Avvik fra: Tillatelse av 3.2.2010, punkt 2.1.1, pkt. VI.
Forurensningsloven § 7
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 7

Kommentarer:

På tilsynstidspunktet var fast dekke, som er koblet til oljeutskilleren, urent og nedslammet av grus, jord og sand. Sluket som er koblet til oljeutskilleren var synlig full av slam og var tett. Forurenset avrenning fra fast dekke kunne derfor ikke passere gjennom oljeutskilleren, men rant videre på bakken til grunnen. Lillesand bilopphogging kunne heller ikke fremvise skriftlig rutine for rengjøring av fast dekke.

Fast dekke med kobling til oljeutskiller (Bilder er tatt av Fylkesmannen den 20.5.2015)

I tillatelsen står bl.a. følgende krav om renhold av fast dekke:

Det skal tilstrebes å holde det tette dekket så rent som mulig...

Manglende rutiner for rengjøring av fast dekke kan medføre forurensning til grunnen, og anses som alvorlig avvik. Virksomheten må ha skriftlige rutiner for vedlikehold, inkludert rengjøring av fast dekke i sin internkontroll for å unngå forurensning.

Oppfølging

Lillesand bilopphogging må ha bedre rutine for rengjøring av fast dekke. Rutine skal dokumenteres i virksomhetens internkontroll.

Avvik 5: Virksomhetens driftsrutiner for oljeutskillerne er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra: Tillatelse av 3.2.2010, punkt 2.1.1, V.
Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 4, vedlegg 1
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 7

Kommentarer:

Virksomheten opplyste ved tilsynet at oljeutskilleren er tømt av Septik Service to ganger årlig. Dette firmaet sjekker også tilstanden i oljeutskilleren. Resultat av prøvetakingen viste at oljeinnhold i utgående vann er godt under grenseverdien fastsatt i tillatelsen, jf. forurensningsforskriften kapittel 15. Fylkesmannen har imidlertid merket seg at sluk og rør til oljeutskilleren var blokkert av slam slik oljeutskilleren ikke kunne fungere som den skulle (se også avvik 4). Vi kunne heller ikke se skriftlig rutine for drift og vedlikehold for sandfang og oljeutskilleren.

Oppfølging

Lillesand bilopphogging må ha bedre rutine for tømning/vedlikehold av oljeutskiller. Virksomheten må i tillegg innføre driftsrutine for oljeutskilleren som sikrer periodisk tømning og kontroll med loggføring, samt beskrivelse av prøvetaking ved utløp av oljeutskillerne.

Avvik 6: Virksomhetens håndtering av farlig avfall er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra: Avfallsforskriften §§ 11-5,11-8 og 11-12
Tillatelsen punkt 2.1.6

Kommentarer:

Leveringsplikt

Ut fra NORBAS har Lillesand bilopphogging levert spillolje, olje og slam fra oljeutskillerne årlig, men øvrige farlig avfallsfraksjoner ble levert kun 2013 til godkjent mottak. Dette er bekreftet under tilsynet. Virksomheten må levere farlig avfall minst en gang per år hvis det overstiger 1 kg i henhold til avfallsforskriften kapittel 11 § 8.

Oppbevaring og merking av farlig avfall

Farlig avfall ble oppbevart i beholdere som ikke var tydelig merket. Batterier (også miljøfarlige batterier) var i tilsynstidspunktet oppbevart utendørs. Beholderne for farlig avfall skal være tydelig merket (navn, EAL-kode og avfallsstoffnummer) slik at ansatte ved virksomheten unngår sammenblanding av ulike fraksjoner av farlig avfall.

Oppfølging:

Lillesand bilopphogging må levere farlig avfall til godkjent mottak minst en gang i året dersom mengden overstiger 1 kg. Farlig avfall skal deklarereres og deklarasjonsskjema for de ulike avfallsfraksjoner skal oppbevares for å dokumentere lovpålagt levering. Virksomheten skal forbedre merking av beholderne for farlig avfall. Lagerplass for farlig avfall skal være sikret mot ytre påvirkning og ikke være tilgjengelig for uvedkommende.

Avvik 7: Lillesand opphogging har mangelfull internkontroll mht. risikovurdering og avviksbehandling.

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 7

Kommentar

Lillesand bilopphogging har skriftlig internkontroll, herunder en miljørisikovurdering og avviksmeldingsskjema, men virksomheten har ikke aktivt forhold til å bruke internkontrollen i praksis.

Miljørisikovurdering

Ved tilsynet var miljørisikovurderingen ikke oppdatert og manglet flere risikoforhold som er relevante for virksomheten. Virksomhetens risikovurdering omfattet ikke bl.a. blokkert sluk/rør til oljeutskiller, mottakskontroll og lagring av ikke-miljøsanerte bilvrak utenfor fast dekke etc. Slike situasjoner skal inngå i risikovurderingen for å iverksette forebyggende tiltak.

Avvikssystemet brukes ikke i praksis.

Virksomheten har ikke registrert avvik på ytre miljø. Blokkert sluk og stopp i rør til oljeutskiller, overskridelse av rammer for lagrete bilvrak, er eksempler på hendelser som skal føres opp som avvik og skal følges opp med tiltak.

Oppfølging:

Lillesand bilopphogging må oppdatere miljørisikovurderingen. Vurderingen skal omfatte oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning. På denne bakgrunn skal virksomheten vurdere risiko og utarbeide planer for tiltak for å redusere risikoforholdene. Når det gjelder avvikshåndtering må virksomheten utarbeide avvikskriterier og registrere avvik i fremtiden.

9 Andre kommentarer

Om eksport av avfall/farlig avfall

Lillesand bilopphogging eksporterer motorer, gir og karosserideler gjennom Scan Shipping til ulike land. Bildelene er oppbevart under tak og på fast dekke, men vi har observert relativt mye oljesøl fra motorer på gulvet i lagerrommet. Lillesand bilopphogging har fremhevet at de ovennevnte fraksjonene er produkt.

I dette brevet vil Fylkesmannen ikke vurdere om de ovennevnte brukte bildelene er produkt, eller må anses som avfall. Vi bemerker imidlertid at bilene/bidlene må anses som avfall dersom:

- viktige deler er skadet, eller mangler
- vrakpant er utbetalt
- lekkasjer
- bildeler er pakket uforsvarlig slik at det er fare for forurensning under transporten
- bildelen ikke tilfredsstillende norske kvalitetskrav, og ikke ville ha blitt omsatt i det norske markedet etc. (se også faktaark fra Miljødirektoratet, M-326/2015).

Videre skal bildelene oppbevares slik at det fremgår at de er beregnet for videresalg eller til eget bruk. Lagerområdet skal være sikret mot forurensning, degradering og forsøpling.

Virksomheten må selv gjøre en vurdering av bildelene for å klassifisere om bildeler er avfall eller produkt. Vurdering skal baseres på tilgjengelig informasjon om gjenstanden (se momenter ovenfor, som bør inngå i en slik vurdering) og norsk regelverk. Ved kontroll og tilsyn må avfallsbesitter/eier av bildeler selv kunne dokumentere klassifisering.

Miljødirektoratet er myndighet for oppfølging og kontroll av eksport og import av avfall. Fylkesmannen vil derfor sende en kopi av denne rapporten til Miljødirektoratet.

Dersom Lillesand bilopphogging ønsker å eksportere avfall må virksomheten innhente et samtykke fra Miljødirektoratet og tilsvarende myndighet i det landet avfallet skal behandles, med unntak for helt rene fraksjoner, kalt «grønnlistet avfall». Virksomheten finner veileder og mer informasjon om regelverket her:

- http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Avfall/Eksport_og_import_av_avfall/ og

- <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Sporsmal-og-svar/Sporsmal-og-svar-om-eksport-og-import-avfall/>

10 Regelverk

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) blant annet § 7 første ledd/andre ledd og § 29
- Lov 19. juni 1970 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 om farlig avfall
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Utslippstillatelse av 3.2.2010.

Informasjon om regelverk finner du på www.miljodirektoratet.no og www.regelhjelp.no

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.
Saksbehandler: Ildiko Nordensvan, telefon: 37017551